

ISSN 2181-2357

XALQARO NAZARIY VA AMALIY TADQIQOTLAR
JURNALI

INTERNATIONAL JOURNAL OF THEORETICAL AND PRACTICAL RESEARCH

JURNAL FARG'ONA POLITEXNIKA
INSTITUTI HAMKORLIGIDA NASHR
ETILADI

VOLUME 2,
Issue 12
2022





«Al-Ferganus» MChJ.

A. M. Abdullayev

«Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali»

Ilmiy jurnal.

2021 yil noyabrdan beri nashr etilmoqda.

Oyiga bir marta nashr etiladi. 16+

2-tom, 12 -son.

Dekabr 2022 y.

Tahririyat kengashi raisi Salomov O'ktam Raximovich, FarPI rektori

Bosh muharrir K. I. Kurpayanidi

Tahririyat hay'ati: A.M.Abdullaev, M.S.Ashurov, E.A.Mo'minova, K.X.Abduraxmonov, A.N.Asaul, A.V.Burkov, U.V.G'ofurov, M.A.Ikromov, D.Kudbiev, E.S.Margianiti, B.Obrenovich, L.NA Sultonov, L.NA. , A.Xasanov, Sh.T.Karimov, Sh.Sh.Salixanova, U.K.Alimov, S.M.Turabdjano, B.A.Alimatov, R.J.Tozhiyev, A.A.Risqulov, B.M.Tursunov, S. F. Ergashev, J.D.Axmedov, Kh.A. Akramov, M.X. Xakimov, Sh.M. Iskandarova, Z.M. Sobirova, A.M. Muxtarova, L.M. Babakhodjaeva..

Tahririyat manzili: 150107

Farg'ona shahri, Farg'ona ko'chasi, 86 -
uy

Тел. +998971003888

<https://alferganus.uz/en/site/index>

E-mail: alferganus.ltd@gmail.com



IF(Impact Factor) **8.81 /2022**
<http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2181-2357>



TOGETHER WE REACH THE GOAL
SJIF 2022: 5,962
<http://sjifactor.com/passport.php?id=21994>

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti administratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida ro'yxatga olingan.

Ro'yxatga olish № 1189 Berilgan sanasi: 17-06-2021.

Xalqaro nazariy va amaliy tadqiqotlar jurnali Crossref, OpenAIRE, Google Scholar bazalariga kiritilgan.

Impact-faktor 2021 Evaluation Pending



CC litsenziyasi turi: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

Jurnal jahon va mintaqaviy darajada fan va amaliyotning rivojlanish masalalariga bag'ishlangan.

Jurnal olimlar, o'qituvchilar, doktorantlar, talabalar uchun mo'ljallangan.

Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali.

2022. T. 2. №12. <https://alferganus.uz>

ISSN 2181-2357



9 772181 235007 >

© «Al-Ferganus» MChJ,
2022 Farg'ona, O'zbekiston



License type supported CC: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)



«Al-Ferganus» LLC.
A. M. Abdullaev
“International journal of theoretical and practical research”
Scientific Journal.
Published since November 2021.
Schedule: monthly. 16+

Volume 2, Issue 12

December, 2022.

Chairman of the Editorial Board Salomov Uktam Rakhimovich, rector of FerPI

Editor-in-chief K. I. Kurpayanidi

Editorial Board: A. M. Abdullaev, M. S. Ashurov, E. A. Muminova, K. Kh. Abdurakhmanov, A. N. Asaul, A. V. Burkov, U. V. Gafurov, M. A. Ikramov, D. Kudbiev, E. S. Margianiti, B. Obrenovich, L. Ivars, K. E. Onarkulov, N. A. Sultanov, A. Khasanov, Sh. T. Karimov, Sh. Sh. Khamdamova, D. S. Salikhanova, U.K. Alimov, S.M. Turabdzhanov, B.A.Alimatov, R.Zh. Tozhiev, A.A. Riskulov, B.M. Tursunov, A.A. Shermukhamedov, S. F. Ergashev, J.D.Akhmedov, Kh.A. Akramov, M.Kh. Khakimov, Sh.M. Iskandarova, Z.M. Sobirova, A.M. Mukhtarova, L.M. Babakhodzhaeva.

Address of the editorial office:
150107
Fergana city, Fergana str., 86.
Phone +998971003888
<https://alferganus.uz/en/site/index>
E-mail:
alferganus.ltd@gmail.com



IF(Impact Factor) **8.81 / 2022**
<http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2181-2357>



TOGETHER WE REACH THE GOAL
SJIF 2022: 5,962
<http://sjifactor.com/passport.php?id=21994>

Registered with the Agency of Information and Mass Communications under the Administration of the President of the Republic of Uzbekistan.
Registration No. 1189 dated 17-06-2021.

The journal "International Journal of Theoretical and Practical Research" is included Crossref, OpenAIRE, Google Scholar.

Impact-factor 2021 Evaluation Pending



License type supported CC: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

The Journal addresses issues of global and regional Science and Practice. For scientists, teachers, doctoral students, students.

(2022). International journal of theoretical and practical research, 2(12).

<https://alferganus.uz>



© LLC «Al-Ferganus»,
2022, Fergana, Uzbekistan



License type supported CC: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)



«Al-Ferganus» ООО.

А. М. Абдуллаев

«Международный журнал теоретических и практических исследований»

Научный журнал.

Издается с ноября 2021 г.

Выходит один раз в месяц. 16+

Том 2, Номер 12.

Декабрь 2022 г.

Председатель редакционного совета Саломов Уктам Рахимович, ректор ФерПИ

Главный редактор К. И. Курпаяниди

Редакционная коллегия: А.М.Абдуллаев, М.С.Ашуров, Э.А.Муминова, К.Х.Абдурахманов, А.Н.Асаул, А.В.Бурков, У.В.Гафуров, М.А.Икрамов, Д.Кудбиев, Э.С.Маргианити, Б.Обренович, Л.Иварс, К.Э.Онаркулов, Н.А.Султанов, А.Хасанов, Ш.Т.Каримов, Ш.Ш.Хамдамова, Д.С.Салиханова, У.К.Алимов, С.М.Турабджанов, Б.А.Алиматов, Р.Ж.Тожиев, А.А.Рискулов, Б.М.Турсунов, А.А.Шермухамедов, С.Ф.Эргашев, Ж.Д.Ахмедов, Х.А.Акрамов, М.Х.Хахимов, Ш.М.Искандарова, З.М.Собирова, А.М.Мухтарова, Л.М.Бабаходжаева.

Адрес редакции: 150107

г. Фергана, ул. Ферганская, 86

Тел. +998971003888

<https://alferganus.uz/en/site/index>

E-mail: alferganus.ltd@gmail.com



IF(Impact Factor) **8.81 /2022**

[http://journalseeker.research](http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2181-2357)

[bib.com/view/issn/2181-](http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2181-2357)

[2357](http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2181-2357)



TOGETHER WE REACH THE GOAL

SJIF 2022:5,962

[http://sjifactor.com/passp](http://sjifactor.com/passport.php?id=21994)

[ort.php?id=21994](http://sjifactor.com/passport.php?id=21994)

Зарегистрирован в Агентстве информации и массовых коммуникаций при Администрации

Президента Республики Узбекистан.

Регистрации № 1189 от 17-06-2021.

Журнал «Международный журнал теоретических и практических исследований» включен в Crossref, OpenAIRE, Google Scholar.

Импакт-факторы журнала: 2021 Evaluation Pending



Тип лицензии CC поддерживаемый журналом: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

В журнале рассматриваются вопросы развития мировой и региональной науки и практики. Для ученых, преподавателей, докторантов, студентов.

Международный журнал теоретических и практических исследований. 2022. Т. 2. №12.

<https://alferganus.uz>

ISSN 2181-2357



9 772181 235007 >

©ООО «Al-Ferganus»,
2022, Фергана, Узбекистан



License type supported CC: Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)



TABLE OF CONTENTS

Tahririyat Kengashi raisi ustuni /Column of the Chairman of the Editorial Board/ Колонка председателя редакционного совета

1. *The foundation of the development of the new Uzbekistan* **6**

Texnik fanlar / Technical sciences / Технические науки

2. **Yusupov Umidbek, Mukhitdinov Akmal** **9**
Results of the analysis of routes of technological roads of the open pit Muruntau NMMC

Physical and mathematical sciences / Fizika-matematika fanlari / Физико - математические науки

3. **Karimov Shakhobiddin Tuichiboevich** **18**
The Goursats problem for a fourth-order hyperbolic equation with a singular Bessel operator

Iqtisodiy fanlar / Economic Sciences/ Экономические науки

4. **Ashurov Makhammadzhon Sotvoldievich, Akmaliddinov Shukhrat Dilshodzhonovich** **27**
Problems and solutions of the organization of production of export-oriented products

5. **Yormatov Ilmidin Toshmatovich** **39**
Some problems in quality personnel training

E'lon / Reklama / Advertisement

- Advertisement* **44**
Our publications **51**

QR CODE of this issue of the magazine



**Column of the Chairman of the Editorial Board****THE FOUNDATION OF THE
DEVELOPMENT OF THE NEW
UZBEKISTAN**YANGI O'ZBEKISTON
TARAQQIYOTI POYDEVORIФУНДАМЕНТ РАЗВИТИЯ
НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

DOI:

<https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7496328>

Prezident Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga va O'zbekiston xalqiga murojaatnomasida inson qadrini ulug'lash va orzu-umidlarini ro'yobga chiqarish davlat siyosatining muhim maqsadlaridan biri ekaniga alohida urg'u berildi. Jumladan, "Avval — inson, keyin — jamiyat va davlat" degan g'oyani Konstitutsiyamiz va qonunlarimizga ham kundalik hayotimizga ham chuqur singdirishimiz kerakligi, bu jarayonda, eng avvalo, ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish, farzandlarimizning xalqaro standartlar asosida bilim olishini ta'minlash kunning muhim talabi ekani qayd etildi. Yoshlarning sifatli ta'lim olishini ta'minlash borasidagi tub islohotlar zamirida yosh avlodning barkamol bo'lib ulg'ayishiga qaratilgan yuksak e'tibor, o'g'il-qizlarni bilimli va vatanparvar insonlar qilib tarbiyalash g'oyasi mujassam.

Yangi O'zbekistonni yaratishdagi ezgu maqsadlarga erishishda bilim va tarbiyaning muhimligi, bu borada esa ta'limni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan eng katta investitsiyaga e'tibor berishning naqadar muhimligiga alohida urg'u berildi.

Oliy ta'limda tahsil olayotgan talabalar uchun imtiyozlarning soni bir necha barobarga oshirilishi ham qayd etildi va bularning barchasi inson omili hamda yosh avlod barkamolligiga qaratilganligini ta'kidlash joiz. Zero, taraqqiyot strategiyasining maqsad va vazifalari ham aynan shu masalalar zamirida qurilgan.

Farg'ona politexnika institutida ham so'nggi yillarda talabalarning sifatli ta'lim olishi hamda ta'lim va fan integratsiyasini ta'minlash, ilmiy tadqiqot ishlarini yanada rivojlantirish borasida tizimli ishlar amalga oshirilmoqda. Xususan, 2017 yilda ta'lim muassasamizga talabalarning qamrovi 1497 nafarni tashkil qilgan bo'lsa, joriy o'quv yilida bu ko'rsatkich 15 ming nafarga yetdi. Bundan ko'rinib turibdiki so'nggi 5 yilda institutdagi talabalarning qamrovi bir necha barobarga oshgan. Bu jarayon ta'lim sifatiga aslo ta'sir ko'rsatmasligi lozim. Joriy o'quv yilida oliygohning 31 ta bakalavriat ta'lim





yo'nalishiga qo'shimcha tarzda hamda mehnat bozori talablarini hisobga olgan holda 15 ta yangi yo'nalish ochildi, magistratura mutaxassisliklari soni esa 14 tadan 18 taga yetkazildi. Darslar faqat nazariya bilan cheklanib qolmasdan, talabalarning ilmiy tadqiqotlar olib borishi, ilmiy maqolalar yozishi hamda amaliyotga yo'naltirilgan. Bu esa, ularga ilmiy salohiyatini yanada oshirish imkonini beradi. Ushbu jarayonda ular 332 mingdan ortiq adabiyot fondiga ega bo'lgan Axborot-resurs markazi xizmatidan foydalanishlari mumkin.

Institutda tayyorlanayotgan kadrlar raqobatbardoshligini oshirish va ta'lim sifatini mustahkamlash maqsadida, amaliyotga yo'naltirilgan ta'limning turli mexanizmlaridan foydalanib kelinmoqda. Xususan, 3 kurs talabarlari uchun "5+1" hamda 4-kurs talabarlari uchun esa "4+2" ta'lim modellari asosida mos ravishda 20-33 foiz kreditlarini talabalarga amaliyot asosida o'rganish imkoniyati berildi. Birinchi bosqichda 4800 nafardan ortiq talabalar mazkur ta'lim modeli asosida ishlab chiqarish korxonasi va tashkilotlarida bilim hamda ko'nikmalarini oshirdilar. Ishlab chiqarishda boshqaruv fakul'tetining 3,4-bosqich talabarlari uchun mazkur ta'lim modeli jarayon jadvaliga kiritildi.

Institutda dekanat va talabalarga xizmat ko'rsatish bo'limlari faoliyati muvofiqlashtirildi. Bunda, kredit-modul tizimida tahsil oladigan talabalar uchun axborot-maslahat ishlari va ularning kontingentini boshqarish tamoyillari bir o'quv yiliga eksperiment sifatida talabalarga xizmat ko'rsatish departamentiga berildi. Dekanatlarning vazifalari optimallashtirilib, ularga fakul'tetning kadrlar siyosati, strategiyasi, ta'lim sifati hamda institut reytingi bilan bog'liq ishlari taqsimlandi.

Birinchi va ikkinchi bosqichlar uchun optimallashtirilgan o'quv rejalarning ishlab chiqilishi, talabalarda fundamental bilimlarning yetishmagan qismini o'zlashtirish va mustahkamlashga asos bo'ldi. Shuningdek, potoklarga jamlanib ma'ruzalar o'qishning yangi mexanizmi kuchli professorlarning ma'ruzalarini eshitishga yo'l ochdi. Mazkur amalga oshirilgan islohotlar har bir talaba uchun shaxsiy ta'lim traektoriyasini yaratish imkonini beradi.

Xalqaro maydonda faoliyat yurita oladigan, raqobatbardosh, yuqori malakali kadrlarni tayyorlash maqsadida oliygohimiz shu kunga qadar 110 dan ortiq xorijiy oliy ta'lim muassasasi va 20 ta xalqaro tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'ygan. Shu bilan birga 3 ta universitet bilan hamkorlikda qo'shma ta'lim dasturlari amalga oshirilmoqda. Shuningdek, AQSh, Italiya, Frantsiya, Germaniya, Koreya, Yaponiya, Rossiya Federatsiyasi, Latviya, Portugaliya va Buyuk Britaniya kabi davlatlarning tajribali va malakali professor-o'qituvchilari, soha mutaxassislari Farg'ona politexnika institutidagi ta'lim jarayoniga jalb etildi va ular bugungi kunda talabalarimizga saboq bermoqda.

2022-yilda institutda ilmiy va innovatsion ishlab chiqarish hamda turli sohalarga xizmat ko'rsatish uchun mo'ljallangan jami 17 ta markaz faoliyati yo'lga qo'yildi. Markazlar bir paytning o'zida bir necha kafedra va spin-off korxonalarini qamrab oladi. Oliygoch strukturasi markazlar alohida o'rin egallagan bo'lib, kafedralardagi ilmiy-tadqiqot ishlari, malakaviy amaliyot, stajirovkalar ushbu markazlarda olib borilmoqda. Shuningdek, hozirda markazlar tarkibida 14 ta spin-off korxonalari mavjud bo'lib, ular orasidan 2 ta korxonaning Farg'ona politexnika instituti ta'sisshiligidagi mas'uliyati cheklangan jamiyat sifatida faoliyati yo'lga qo'yildi. Oliygochimiz nafaqat mamlakatimiz





va mintaqada, balki dunyoda professional va xalqaro darajada raqobatbardosh kadrlarni tayyorlovchi oliy ta'lim muassasalaridan biriga aylanmoqda. O'ylaymizki, bu borada erishayotgan yutuqlarimizda Respublikamiz Prezidenti Sh. Mirziyoev tomonidan mamlakatimizda ta'lim, xususan oliy ta'limni yanada rivojlantirish borasidagi g'amxo'rliги va ko'rsatmalari asosiy mezon bo'lib xizmat qilmoqda.

Yurtboshimiz tomonidan 2023 yilning "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili" deb e'lon qilinganligi ham bejiz emas. Zero, Prezidentimiz ham o'z murojaatlarida "Ta'lim sifatini oshirish – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'lidir" deb ta'kidlab o'tdi. Ta'lim sifatini oshirish hamda kelajakda davlatimiz ravnaqi uchun o'z hissasini qo'shadigan yosh avlodni tarbiyalash yo'lidagi daxldorlik hissini anglash ham ustuvor maqsadlarimizdan biridir.

O'ktam Raximovich Salomov,

Tahririyat kengashi raisi , Farg'ona politexnika instituti rektori.

